

Enheten för samhällsplanering
Rebecca Strömberg

Upplands-Bro kommun
Kommunstyrelsen
196 81 Kungsängen

Landsbygdsplan FÖP 2016, utställningsförslag, Upplands-Bro kommun

Upplands-Bro kommun har överlämnat ett förslag till fördjupning av översiktsplanen för landsbygden i samband med utställning enligt 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (2010:900). Länsstyrelsen har den 19 december 2014 lämnat ett samrådsyttrande över planens samrådsversion. Av den nu redovisade samrådsredogörelsen framgår hur kommunen har beaktat Länsstyrelsens synpunkter.

Länsstyrelsens uppdrag

I granskningsyttrandet ska länsstyrelsen kontrollera och yttra sig i enlighet med bestämmelserna i 3 kap. 16 § plan- och bygglagen.

Länsstyrelsen har inhämtat synpunkter på utställningsförslaget från Försvarmakten, Sjöfartsverket, Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät och Trafikverket. Försvarmaktens och Trafikverkets synpunkter som rör de frågor Länsstyrelsen har att bevaka under utställningen redovisas i detta granskningsyttrande.

Länsstyrelsens ställningstagande

Granskningsyttrandet ska enligt 3 kap. 20 § plan- och bygglagen redovisas tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del ska det anmärkas i den antagna planen.

Länsstyrelsen kan komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplaner eller områdesbestämmelser enligt 11 kap. 10 och 11 §§ plan- och bygglagen, om de synpunkter som lämnas nedan inte beaktats.

RIKSINTRESSEN

Samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden – riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken

Den fördjupade översiktsplanen beskriver inte de samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen förutsätter att hänsyn tas till riksintresset vid efterföljande detaljplanering, lovgivning och tillståndsprövning.

Datum
2016-10-19

Beteckning
4012-27578-2016

I förslaget till fördjupning av översiktsplanen för landsbygden föreslås en ny tätortsavgränsning. Kommunens förslag till tätortsavgränsning påverkar hanteringen av de samlade natur- och kulturvärdena för Mälaren med öar och strandområden, som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken. Den nya avgränsningen innebär bl.a. att norra Stäksön blir en del av tätorten Kungsängen. För att Länsstyrelsen ska kunna bedöma om den nya tätortsavgränsningen är lämplig behövs ett utvecklat underlag. Länsstyrelsen har även framfört detta i program-/samrådsyttrande för Norra Stäksön (Stäket 1:32 och 1:19) den 18 april 2016 (dnr: 4021-25386-2015). Underlaget kan bestå av en analys av vilka möjliga utbyggnadsområden som finns inom nuvarande tätortavgränsning för Kungsängen, behovet av att utvidga avgränsningen och en översiktlig konsekvensbeskrivning av alternativa utvidgningar. Ett sådant underlag kan med fördel tas fram inom ramen för en fördjupning av översiktsplanen för tätorten Kungsängen.

Naturvård, 3 kap. 6 § miljöbalken

I samrådsförslaget till fördjupning av översiktsplanen redovisade kommunen ett klusterområde vid Ådö. I utställningsförslaget har detta område utvidgats till ett utvecklingsstråk som kallas Ådö-stråket. Södra delen av den nya avgränsningen av området berör ett område av riksintresse för naturvård, *Norra Björkfjärdens övärld - Ådö (N20)*. En bebyggelseutveckling i området kan innebära påtaglig skada på riksintresset. Området är även av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och omfattas av de samlade natur- och kulturvärden för Mälaren med öar och strandområden som är av riksintresse enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken.

Länsstyrelsen har lämnat ett samrådsyttrande den 15 december 2014 (dnr: 4021-36813-2014) över förslag till detaljplan för Ådö 1:10 m.fl. (Ådöskog, Stora Lugnet och Ekbacken). Länsstyrelsen har bedömt att föreslagen utformning av planen inte tillgodoser riksintressena enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och anser att ett genomförande av planförslaget skulle utgöra en påtaglig skada på riksintresset för naturvård.

Friluftslivet, 3 kap. 6 § miljöbalken

Naturvårdsverket har genom en skrivelse den 21 april 2016 överlämnat nya uppgifter om områden av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken till samtliga länsstyrelser. Upplands-Bro kommuns enda riksintesseområde för friluftsliv *Björkfjärden-Prästfjärdens övärld (FAB 06)* berörs av dessa nya uppgifter. Området har fått uppdaterad värdebeskrivning och avgränsning.

Den föreslagna bebyggelseutvecklingen inom södra delen av Ådö-stråket ligger inom ovanstående riksintesseområde. En bebyggelseutveckling i området kan innebära påtaglig skada på riksintresset. Se även under ovanstående rubrik Naturvård, 3 kap. 6 § miljöbalken.

Datum
2016-10-19

Beteckning
4012-27578-2016

Kulturmiljövård, 3 kap. 6 § miljöbalken

Den föreslagna bebyggelseutvecklingen berör tre områden av riksintresse för kulturmiljövården. Landsbygds kärnorna Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby, utvecklingsstråket Killingsstråket samt utredningsområdet mellan Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby berör riksintresseområdet *Håtuna-Håbo-Tibble (AB35)*. Landsbygds kärnan Säbyholm och en begränsad del av utvecklingsstråket Ådöstråket berör riksintresseområdet *Låssa (AB 34)*. Utvecklingsområdena Ålsta-Aspvik-Ensta och Skälby berör riksintresseområdet *Görväln (AB 32)*.

Planens översiktliga karaktär gör att lämpligheten av den föreslagna bebyggelseutvecklingen inom ovanstående riksintresseområden är svår att förutse. Efter samrådet har planen kompletterats med riktlinjer för bebyggelseutvecklingen som bl.a. innehåller riktlinjer för placering och utformning av ny bebyggelse. Trots kompletteringen anser Länsstyrelsen att översiktsplanens förhållningssätt och riktlinjer är för allmänt hållna och otydliga gällande hanteringen av kulturmiljövårdens intressen för att Länsstyrelsen ska kunna bedöma om kulturmiljövårdens riksintressen är tillgodosedda. För att undvika påtaglig skada behöver hänsyn tas till riksintressena vid fortsatt detaljplanering, lovgivning och tillståndsprövning. Antikvarisk kompetens bör därför involveras tidigt i dessa processer.

Kommunikationer, 3 kap. 8 § miljöbalken

Länsstyrelsen liksom Trafikverket saknar en karta och beskrivning av riksintressena för kommunikationsanläggningar. Riksintressen för kommunikationer som berörs av planen är Arlanda flygplats, Mälarselebanan och E18.

Länsstyrelsen och Trafikverkets tidigare redovisade synpunkt om att alla bullerpåverkade områden i kommunen ska redovisas för att ge en helhetsbild av bullersituationen kvarstår. Planen bör kompletteras med en karta som redovisar influensområdet för flygbuller för riksintresset Arlanda flygplats enligt Länsstyrelsens beslut den 23 juni 2008 (dnr 4003-05-15170). Som information kan nämnas att bullerkurvorna kommer att revideras under 2017, inom arbetet med revideringen av riksintressepreciseringen för Arlanda flygplats.

Totalförsvaret, 3 kap. 9 § miljöbalken

Kungsängens övnings- och skjutfält är av riksintresse för totalförsvaret. I fördjupningen av översiktsplanen redovisas en landsbygds kärna Håbo-Tibble kyrkby och ett utredningsområde mellan Tjusta och Håbo-Tibble kyrkby inom influensområdet för riksintresset. I beskrivningen anges att det i dagsläget inte är möjligt med någon kompletterande bostadsbebyggelse eller personintensiv verksamhet inom utredningsområdet. Vidare anges att annan typ av bebyggelse möjligen skulle kunna undersökas som komplement till eller utvidgning av landsbygds kärnan. Länsstyrelsen anser att nya bostäder och annan störningskänslig bebyggelse inom influensområdet kan innebära påtaglig skada på riksintresset. Länsstyrelsen bedömer att detta kommer gälla inom överskådlig framtid. Länsstyrelsen liksom Försvarsmakten saknar en planeringsinriktning om att ny störningskänslig bebyggelse inom influensområdet för Kungsängens övnings- och skjutfält kan innebära påtaglig skada på riksintresset och därför är olämplig.

Datum
2016-10-19

Beteckning
4012-27578-2016

Vad avser kommunens ställningstagande om att areella näringar alltid ska ges företräde, bedömer Försvarmakten att viss sådan verksamhet (exempelvis boende på hästgårdar) kan utgöra risk för skada på riksintresset. Länsstyrelsen delar den bedömningen och anser att detta bör förtydligas.

Den främsta användningen inom övningsfältet är militär verksamhet och inte rekreation, vilket bör förtydligas. Planen saknar också en redovisning av de begränsningar som gäller, d.v.s. att allmänheten endast har tillgång till området när verksamheten tillåter och att övnings- och skjutfältet aldrig får beträdas då det är avlyst för övningar.

Dragning av VA-ledningar inom skjutfältets område är inte möjligt med hänsyn till verksamhetens behov och möjligheterna till tillträde till området enligt Försvarmaktens bedömning. En eventuell dragning av VA-ledningar inom övningsfältet kan endast genomföras efter detaljerade samråd med Försvarmakten samt fastighetsägaren Fortifikationsverket.

Föreslagen utveckling vid Näshagen förutsätter att området försörjs via en annan tillfartsväg än vägen genom övningsfältet. Se även Försvarmaktens komplettering till yttrande FM2016-17917:3 den 11 oktober 2016.

MILJÖKVALITETSNORMER

Länsstyrelsen anser att fördjupningen av översiktsplanen inte kan anses motverka uppfyllandet av en miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap. miljöbalken. Planens översiktliga karaktär gör dock att lämpligheten av planerad bebyggelseutveckling inte fullt ut kan förutses. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att hantera miljö kvalitetsnormer för vatten på en övergripanade nivå, till exempel per avrinningsområde, för att underlätta hanteringen av miljö kvalitetsnormer vid framtagandet av enskilda detaljplaner. Exempelvis kan det behövas åtgärder på landsbygden för att en förbättrad vattenkvalité ska kunna åstadkommas i de vattenförekomster som påverkas av stadsutvecklingen.

OMRÅDEN FÖR LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN

Länsstyrelsen anser inte att det finns motiv till att redovisa LIS-områden i närheten av tätorterna Bro och Kungsängen. Syftet med bestämmelserna i 7 kap. 18 e § miljöbalken är enligt förarbetena till lagen att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i landsbygdsområden som har god tillgång på strandområden och där viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. När det gäller LIS-områden i närheten av tätorter eller vid Mälaren krävs att området endast har liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Med tanke på de speciella förhållanden som råder i en storstadsregion som Stockholm med ett starkt bebyggelse tryck och stor efterfrågan på regionens stränder anser Länsstyrelsen att det endast undantagsvis kan vara tillämpligt med lättnader vad gäller strandskyddet baserade på behovet av landsbygdsutveckling. Länsstyrelsens bedömning är att detta behov inte finns i närheten av tätorterna Bro och Kungsängen.

Datum
2016-10-19

Beteckning
4012-27578-2016

Länsstyrelsen anser inte heller att LIS-områden ska redovisas i områden som sammanfaller med områden som omfattas av utvidgat strandskydd och/eller inom utpekade riksintressen för naturvård, friluftsliv och kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 miljöbalken. Länsstyrelsens beslut om utvidgat strandskydd den 14 september 2014 (dnr: 511-39869-2012) är överklagat av kommunen m.fl. och ligger hos regeringen för prövning.

BEBYGGELSENS LÄMPLIGHET MED HÄNSYN TILL HÄLSA, SÄKERHET, RISK FÖR ÖVERSVÄMNINGAR M.M.

Risk för översvämning

Under 2015 fastställde länsstyrelserna i Stockholm, Södermanland, Uppsala och Västmanland *Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå för ny bebyggelse vid Mälaren – med hänsyn till risken för översvämning*. I rekommendationerna framgår att ny sammanhållen bebyggelse samt samhällsfunktioner av betydande vikt behöver placeras ovan nivån 2,7 meter (RH2000), medan enstaka byggnader av lägre värde bör placeras ovan nivån 1,5 meter. Länsstyrelsen har även samrått med kommunerna om förslag till *Rekommendationer för lägsta grundläggningsnivå längs vattendrag och sjöar i Stockholm län – med hänsyn till risken för översvämning*, som beräknas fastställas inom ett år. I förslaget rekommenderas att ny sammanhållen bebyggelse behöver placeras ovanför nivån för beräknat högsta flöde. Länsstyrelsen anser att dessa rekommendationer ska beaktas vid fysisk planering och saknar därför en hänvisning till rekommendationerna i planen.

Buller

Den militära verksamheten på Kungsängens övnings- och skjutfält är en bullerkälla som inte beskrivs i planen. Riksintressets influensområde visar området som utsätts för en ljudutbredning som överstiger de rekommenderade riktlinjerna för buller från skjutningar och sprängningar vid störningskänslig bebyggelse.

Efterföljande planering

Planens översiktliga karaktär gör att lämpligheten vid efterföljande detaljplanering, lovgivning och tillståndsprövning inte fullt ut kan förutses. Länsstyrelsen utgår från att störningar och risker kommer att beaktas i efterföljande planering och tillståndsbeslut, så att bebyggelsen blir lämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Datum
2016-10-19

Beteckning
4012-27578-2016

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit samhällsbyggnadsdirektör Patrik Åhnberg, beslutande, miljödirektör Göran Åström och översiktsplanerare Rebecca Strömberg, föredragande.

Patrik Åhnberg

Rebecca Strömberg